
Rotterdamse Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

In Rotterdam staat de aanpak van huiselijk geweld hoog op de agenda. Huiselijk geweld is een groot probleem met vaak ernstige gevolgen voor de betrokkenen en voor de samenleving. Regelmatig komt het voor dat er dodelijke slachtoffers vallen door deze vorm van geweld. De belangrijkste manier om huiselijk geweld een halt toe te roepen, is door het vroegtijdig te signaleren, te melden en bespreekbaar te maken. De Rotterdamse aanpak wil huiselijk geweld zo snel mogelijk stoppen en overdracht van geweld tussen generaties voorkomen.

Waarom een meldcode

De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is een stappenplan voor hulpverleners en instellingen bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling. Het stappenplan biedt ondersteuning aan hulpverleners door duidelijk te maken wat er van hen wordt verwacht. Deze duidelijkheid is niet alleen voor de hulpverlener van belang maar zeker ook voor effectieve hulp aan slachtoffer en pleger.

Voor wie geldt de meldcode

De meldcode richt zich op alle hulpverleners en instellingen die in de regio Rotterdam onderwijs, opvang, hulp, zorg of ondersteuning bieden zoals: docenten, maatschappelijk werkers, artsen, (psychiatrisch) verpleegkundigen, medewerkers in de (kinder)opvang, enzovoort.

AMK en ASHG: voor advies en melden

Voor alle stappen van de meldcode geldt dat er altijd contact opgenomen kan worden met het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG), of het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Zij kunnen informatie geven over de signalen en kunnen helpen

bij de aanpak en de gesprekken die met de cliënt gevoerd worden. Wanneer een hulpverlener of instelling er zelf niet uit komt, dan kan er melding gemaakt worden, zodat het AMK of het ASHG de zaak (gedeeltelijk) overneemt. Na een melding geeft het AMK of het ASHG aan welke acties er in gang zijn gezet. Het AMK wordt ingeschakeld als er sprake is van mishandeling van kinderen of jongeren. Voor huiselijk geweld waarbij volwassenen zijn betrokken, kan men terecht bij het ASHG.

De vier stappen van de meldcode

1. Bespreek (vermoedens van) het geweld met de cliënt.

Een belangrijke grondhouding in de hulpverlening en in het onderwijs is openheid in de richting van de cliënt. Vandaar dat eerst met hem of haar een gesprek wordt aangegaan. Let op: deze stap overslaan vanwege de eigen veiligheid of de veiligheid van de cliënt, of als er vermoedens zijn dat de cliënt zijn contacten, met de hulpverlener, na het gesprek zal afbreken.

2. Overleg met een deskundige collega of met het AMK of het ASHG

Zijn er zorgen door het gesprek met de cliënt niet weggenomen, bespreek dan (de vermoedens van) het geweld met een deskundige collega, het AMK of het ASHG.

3. Meld (vermoedens van) ernstig geweld aan het AMK of het ASHG.

Ernstig geweld moet, in het belang van de cliënt, altijd worden gemeld. Het risico is anders te groot dat verschillende hulpverleners langs elkaar heen werken. Door een melding komt alle informatie bij elkaar en kunnen de verschillende acties op elkaar worden afgestemd.

Ernstig geweld

De ernst van het geweld blijkt o.a. uit:

- de duur en de intensiteit ervan,*
- het gebruik van wapens of andere zware middelen,*
- de (kans) op herhaling,*
- de zwaarte van het (lichamelijk of psychisch) letsel,*
- de aanwezigheid van kinderen bij structureel partnergeweld*

4. Als het (vermoeden van) geweld door de hulpverlener wordt aanpakt, dan moet hij of zij de cliënt blijven volgen, zodat er alsnog een melding gemaakt kan worden als het geweld niet is gestopt.

Is er geen sprake van ernstig geweld, wil de cliënt graag hulp én is het mogelijk om deze hulp te bieden of te organiseren, dan moet dat zeker gebeuren, maar doe dit dan niet alleen! Voer bij twijfel overleg met een deskundige collega of met het AMK of het ASHG.

Blijf de cliënt goed volgen, maak vervolgspraken en wees attent op signalen die er op zouden kunnen wijzen dat het geweld opnieuw de kop op steekt. Doe in dat geval alsnog een melding.

Meldcode en beroepsgeheim

Als professional in de zorg, het onderwijs, de hulpverlening en de opvang is er sprake van een beroepsgeheim. Dit houdt in dat er toestemming van de cliënt nodig is als er met anderen over hem of haar gesproken wordt. Maar het beroepsgeheim is niet absoluut. Bij (vermoedens van) huiselijk geweld of kindermishandeling moet er in ieder geval iets gebeuren. Het vermoeden moet worden uitgezocht en als er inderdaad sprake is van geweld, moeten slachtoffer en pleger worden geholpen zodat het geweld stopt. Dit is zo belangrijk dat het beroepsgeheim daarvoor wijkt. De meldcode geeft aan hoe er op zorgvuldige wijze de noodzakelijke stappen gezet worden.

Openheid naar de cliënt

Een cliënt mag van de hulpverlener verwachten dat er niets buiten hem om gebeurt. Drie vuistregels voor een open werkwijze zijn:

- bespreek met de cliënt de zorgen en vermoedens,
- betrek de cliënt zoveel mogelijk bij de hulp die in gang gezet moet worden,
- informeer de cliënt als er besloten wordt om een melding te doen.

Let op: er kan van deze vuistregel worden afgeweken:

- vanwege de veiligheid van de cliënt of die van de hulpverlener,
- als er gevreesd wordt dat de cliënt daardoor de contacten met de hulpverlener zal afbreken.

Aangifte bij de politie

Kindermishandeling en huiselijk geweld zijn strafbare feiten. AMK en ASHG hebben afspraken gemaakt met

de politie dat zij van meldingen over ernstig geweld aangifte doen, zodat ook een strafvervolging kan worden ingezet. Maar hulpverleners kunnen zelf ook aangifte doen, als blijkt dat dit voor de veiligheid van de cliënt noodzakelijk is. Binnen een instelling wordt er overleg gevoerd met een deskundige collega en met een leidinggevende. De aangifte wordt namens de instelling gedaan door een leidinggevende.

De hulpverlener staat er niet alleen voor

Zodra een hulpverlener bij een instelling werkt die de meldcode heeft ondertekend, dan moet de werkgever er voor zorgen dat hij of zij de code goed kan uitvoeren. Bijvoorbeeld door scholing en training aan te bieden en door de organisatie zo in te richten dat er altijd teruggevallen kan worden op een aandachtsfunctionaris of op een team van deskundige collega's. Zou een cliënt een klacht indienen over een hulpverlener, terwijl de code is gevolgd, dan heeft de hulpverlener er recht op dat de werkgever hierin (ook juridisch) ondersteunt. Kortom, de meldcode is niet alleen een zaak van de individuele hulpverlener, maar ook van de instelling waar hij of zij werkt.

Huiselijk geweld

'(Dreigen met) geweld, door iemand uit de huiselijke kring. Onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen, uitbuiting. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex) partners, gezinsleden, familieleden en vrienden.'

Kindermishandeling

'Iedere vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, daaronder ook begrepen uitbuiting, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.'

Meer informatie

De tekst van de volledige code en een uitvoerige toelichting is te vinden op: www.ggd.rotterdam.nl
Of kijk op www.huiselijkgeweld.rotterdam.nl

Contact

Voor inhoudelijke informatie kunt u contact opnemen met:

Gerard van der Zalm, programmamanager huiselijk geweld, (010) 43 39 461, vanderzalm@ggd.rotterdam.nl
of met Jelle Zeilstra, sr communicatieadviseur, (010) 43 39 768, zeilstraj@ggd.rotterdam.nl

GGD Rotterdam-Rijnmond, Postbus 70032, 3000 LP Rotterdam
